	Typ dokumentu: Příručka
	Číslo dokumentu: P - 01
	Oblast využití: patologie
	Platnost od: 14.6.2019
	Verze č.: 5
	Interval revizí: 1 rok

Název dokumentu

Laboratorní příručka

Účel dokumentu

Účelem laboratorní příručky je podat uživatelům přehled o spektru nabízených služeb, zásadách jejich kvalitního využívání a možnostech komunikace mezi laboratoří a klinickými obory.

Určeno pro

Určeno pro klinická pracoviště využívající služeb laboratoře.

Kopie řízené dokumentace č.

Přílohy:

1. Žádanka 2. Přehled barvení, metodik a protilátek 3. Seznam smluvních laboratoří 4. Rozdělovník 5. Změnový list

Zpracoval: Mgr. Edita Blažková vrchní laborant patologického oddělení	Revidoval: MUDr. Ondrej Savka lékař patologického oddělení
Dne: 6.6.2019	Dne: 12.6.2019

Schválil: prim. doc. MUDr. Aleš Pastrňák, CSc. primář patologického oddělení

Dne: 13.6.2019

Tento dokument je duchovním majetkem Nemocnice Kyjov. Podléhá všem náležitostem, které se týkají řízení dokumentace. Kopírování tohoto dokumentu je přípustné pouze se souhlasem manažera kvality.

1 ÚVOD	4
2 INFORMACE O ODDĚLENÍ, ZAMĚŘENÍ LABORATOŘE A SPEKTRUM NABÍZENÝCH SLUŽEB	4
2.1 INFORMACE O ODDĚLENÍ A IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
2.2 ZAMĚŘENÍ LABORATOŘE, ÚROVEŇ A STAV AKREDITACE PRACOVÍŠTĚ	5
2.3 ORGANIZACE ODDĚLENÍ.....	5
2.4 SPEKTRUM NABÍZENÝCH SLUŽEB	5
3 POŽADAVKY NA PŘÍPRAVU PACIENTA PŘED ODBĚREM	5
4 POŽADAVKY NA ODBĚR A TRANSPORT MATERIÁLU K VYŠETŘENÍ	6
4.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE	6
4.2 IDENTIFIKACE PACIENTA NA ŽADANCE A OZNAČENÍ VZORKU	6
4.3 POŽADAVKY NA ODBĚR TKÁNÍ PRO HISTOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ	7
4.3.1 <i>Fixovaný materiál</i>	7
4.3.2 <i>Nefixovaný materiál</i>	7
4.3.3 <i>Peroperační biopsie</i>	8
4.3.4 <i>Amputáty končetin</i>	8
4.3.5 <i>Specifické požadavky na odběr a fixaci</i>	8
4.4 NEJČASTĚJŠÍ CHYBY VZNIKLÉ PŘI ODBĚRU A FIXACI TKÁNÍ	9
4.5 POŽADAVKY NA ODBĚR MATERIÁLU PRO CYTOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ	9
4.6 ZÁKLADNÍ INFORMACE K BEZPEČNOSTI PŘI PRÁCI SE VZORKY	10
4.7 INFORMACE K DOPRAVĚ VZORKŮ A ZAJIŠTĚNÍ SVOZU VZORKŮ	10
5 PREANALYTICKÉ PROCESY V LABORATOŘI	10
5.1 PŘÍJEM VZORKŮ A ŽADANEK	10
5.2 KRITÉRIA PRO PŘIJETÍ NEBO ODMÍTNUTÍ VADNÝCH (KOLIZNÍCH) VZORKŮ	11
5.3 POSTUPY PŘI NESPRÁVNÉ IDENTIFIKACI VZORKU NEBO ŽÁDANKY	11
5.4 VYŠETŘOVÁNÍ SMLUVNÍMI LABORATOŘEMI	11
6 VYDÁVÁNÍ VÝSLEDKŮ A KOMUNIKACE S LABORATOŘÍ	12
6.1 HLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ V KRITICKÝCH INTERVALECH	12
6.2 INFORMACE O FORMÁCH VYDÁVÁNÍ VÝSLEDKŮ, TYPY NÁLEZŮ A LABORATORNÍCH ZPRÁV	12
6.2.1 <i>Výsledek vyšetření histologického/cytologického materiálu</i>	13
6.2.2 <i>Pitevní protokol</i>	13
6.3 OPAKOVANÁ A DODATEČNÁ VYŠETŘENÍ.....	14
6.4 ZMĚNY VÝSLEDKŮ A NÁLEZŮ	14
6.5 INTERVALY OD DODÁNÍ VZORKU K VYDÁNÍ VÝSLEDKU	14
6.6 TELEFONICKÉ SDĚLOVÁNÍ VÝSLEDKŮ.....	15
6.7 ZPŮSOB ŘEŠENÍ STÍŽNOSTÍ	15
6.8 KONZULTAČNÍ ČINNOST LABORATOŘE	15
6.9 UCHOVÁVÁNÍ VÝSLEDKŮ, ARCHIVACE	16
7 AUTOPTICKÝ PROVOZ	16
7.1 TĚLO ZEMŘELÉHO.....	16
7.1.1 <i>Označení těla zemřelého</i>	16
7.1.2 <i>Transport a uložení těla zemřelého</i>	16
7.1.3 <i>Postup při příjmu těla zemřelého</i>	17
7.1.4 <i>Kritéria pro odmítnutí těla zemřelého</i>	17
7.1.5 <i>Dokumentace k zemřelým</i>	17
7.2 PROVEDENÍ PITVY.....	18
7.3 PITEVNÍ PROTOKOL	18
7.4 VÝDEJ TĚL ZEMŘELÝCH	18
8 PŘÍLOHY	19

8.1 ŽÁDANKA.....	19
8.2 PŘEHLED BARVENÍ, METODIK A PROTILÁTEK.....	20
8.3 SEZNAM SMLUVNÍCH LABORATOŘÍ.....	22
8.4 ROZDĚLOVNÍK.....	22
8.5 ZMĚNOVÝ LIST	22

1 ÚVOD

Laboratorní příručka si klade za cíl informovat žadatele o laboratorní vyšetření nejen o spektru nabízených služeb, ale především o postupech preanalytické či postanalytické fáze i vlastního laboratorního vyšetření, jejichž dodržování je nezbytně nutné pro dosažení správného výsledku vyšetření, jeho vyhodnocení a následné uplatnění v diagnosticko-léčebném procesu.

Laboratorní příručka je určena především odborné společnosti, pro kterou je pravidelně aktualizována a je dostupná online na webových stránkách Nemocnice Kyjov – Seznam oddělen - Patologie. Tato laboratorní příručka byla připravena v souladu s normou ISO 15189:2023.

2 INFORMACE O ODDĚLENÍ, ZAMĚŘENÍ LABORATOŘE A SPEKTRUM NABÍZENÝCH SLUŽEB

Patologické oddělení je nedílnou součástí laboratorního komplementu Nemocnice Kyjov, poskytující své služby nejen vlastním oddělením nemocnice, ale i jiným ambulantním zařízením, dle jejich aktuálních potřeb. Prováděna jsou vyšetření histologického, cytologického a nekroptického materiálu. Výsledku je obvykle docíleno za použití základních i speciálních histopatologických vyšetřovacích metod či např. za pomoci konzultačních vyšetření, provedených na některém ze smluvních pracovišť.

2.1 Informace o oddělení a identifikační údaje

Název organizace: Nemocnice Kyjov, příspěvková organizace

Identifikační údaje: IČO: 00226912, DIČ: CZ00226912

Adresa organizace: Strážovská 1247/22, 697 01 Kyjov

Statutární zástupce: MUDr. Jiří Vyhnal - ředitel

Název laboratoře: Patologické oddělení

Umístění laboratoře: Areál Nemocnice Kyjov, budova J

Okruh působnosti laboratoře: Pro ambulantní i lůžkovou část zdravotnických zařízení

Vedení oddělení:

prim. doc. MUDr. Aleš Pastrňák, CSc. - primář patologického oddělení

Mgr. Edita Blažková - vrchní laborant patologického oddělení

Telefonní spojení, e-mail:

Primář oddělení 518 601 540 pastrnak.ales@nemkyj.cz

Vrchní zdravotní laborant 518 601 541 blazkova.edita@nemkyj.cz

MUDr. Ondrej Savka 518 601 545

MUDr. Radek Kajzar 518 601 543

MUDr. Agáta Gach 518 601 547

Laboratoř 518 601 542

Příjem materiálu, evidence zemřelých 518 601 546

2.2 Zaměření laboratoře, úroveň a stav akreditace pracoviště

Laboratoř patologického oddělení provádí základní i speciální histologická a cytologická vyšetření biologického materiálu humánního původu, a to v odbornostech 807 a 823. Histologické vyšetření představuje v konečném důsledku mikroskopické zhodnocení tkáňových vzorků, částí orgánů nebo i orgánů celých, odebraných pacientům během operací či ambulantně. Stejným způsobem je zpracováván a hodnocen nekroptický materiál, odebraný při patologicko-anatomické pitvě. Cytologické vyšetření je prováděno u tekutého materiálu, dodaného ve formě punktátů či laváží, ale i u nátěrů na mikroskopických podložních sklech, zhotovených již v ambulanci žadatele.

Laboratoř je vedena v Registru klinických laboratoří, splňuje požadavky NASKL dle normy ISO 15189:2023 a je držitelem osvědčení o úspěšném absolvování Auditů R3. Oddělení získalo v roce 2014 akreditaci MZ, kterou se získává oprávnění k uskutečňování vzdělávacího programu pro obor specializačního vzdělávání - patologie. Pravidelně se účastní mezilaboratorního porovnávání a od roku 2019 se pravidelně účastní také cyklů EHK (SEKK) - Všeobecná imunohistochemie (barvení), kde je držitelem osvědčení o účasti.

2.3 Organizace oddělení

Provozní doba laboratoře a příjem materiálu probíhá **pondělí – pátek 6:00 až 14:30 hodin**. Oddělení patologie se dělí na laboratorní část a pitevní trakt. V laboratorní části je přijímán, zpracováván a vyhodnocován histologický, cytologický a nekroptický materiál. Pitevní trakt slouží k provádění patologicko-anatomických pitev a je v něm také umístěno chladicí zařízení k uložení těl zemřelých.

2.4 Spektrum nabízených služeb

- histologické vyšetření vzorků tkání pomocí základních a speciálních metod barvení či pomocí imunohistochemie; jejich seznam je uveden v příloze dokumentu (8.2 Přehled barvení, metodik a protilátek),
- negynekologická cytologická vyšetření z izolovaných buněk, dodaných v podobě punktátů a laváží či nátěrů na mikroskopických podložních sklech,
- peroperační histologické vyšetření,
- histologické vyšetření tvrdých tkání,
- patologicko-anatomické pitvy a mikroskopické vyšetření tkání, odebraných při pitvě (tzv. nekropsí),
- dočasné uložení těl zemřelých před předáním pohřební službě

3 POŽADAVKY NA PŘÍPRAVU PACIENTA PŘED ODBĚREM

Patologické oddělení nemá stanoveny žádné speciální požadavky na přípravu pacientů před odběry materiálu na histologické či cytologické vyšetření. Odběry jsou zpravidla prováděny kvalifikovaným lékařem klinického oboru, který za jejich výslednou kvalitu zodpovídá.

Žadatelé externích ambulancí mohou provést odběr materiálu přímo na jejich pracovišti do zkumavek, zaslaných po předchozí domluvě laboratoří.

4 POŽADAVKY NA ODBĚR A TRANSPORT MATERIÁLU K VYŠETŘENÍ

4.1 Základní informace

Tato kapitola popisuje obecné pokyny, týkající se správného odběru, fixace a zacházení s materiálem pro histologické i cytologické vyšetření. Jejich dodržení je směrodatné zejména pro žádajícího lékaře a další zdravotnické pracovníky, zodpovědné za provedení odběru, fixaci odebraného materiálu či jeho značení, ale i pro pracovníky patologického oddělení.

Za dodržení pokynů k odběru, uvedených v tomto dokumentu zodpovídá lékař, odebírající materiál, přičemž tak aktivně zamezuje negativnímu ovlivnění výsledků vyšetření.

Doručování materiálu na patologické oddělení musí být zajištěno takovou formou, aby nedošlo k ohrožení zúčastněných osob nebo vlastního materiálu. Veškeré následné zpracování přijatého materiálu podléhá standardním postupům patologického oddělení a nepodléhá žádným vlivům, které by významně ovlivnily provádění laboratorních vyšetření nebo interpretaci výsledků.

4.2 Identifikace pacienta na žádance a označení vzorku

Materiál k vyšetření je na oddělení přijat pouze v tom případě, je-li dodán společně s řádně vyplněnou průvodkou (žádankou; LAB 006), která je uvedena v příloze dokumentu (*8.1 Žádanka*) a je dostupná i online na webových stránkách Nemocnice Kyjov – Seznam oddělení - Patologie. Ústní požadavky na vyšetření nejsou v žádném případě ze strany oddělení akceptovány.

Průvodní list (žádanka) musí obsahovat minimálně tyto údaje:

- jméno a příjmení pacienta, bydliště,
- rodné číslo pacienta,
- kód zdravotní pojišťovny, eventuálně způsob úhrady vyšetření,
- identifikace žadatele o vyšetření (jméno lékaře včetně jeho podpisu, identifikace oddělení, IČP, odbornost a razítko oddělení) – požadavek na razítko a podpis odpadá u žádanek realizovaných přes Nemocniční informační systém Nemocnice Kyjov (AMIS HD).
- lokalizace (původ vzorku), předmět vyšetření či popis odebraného materiálu,
- klinická diagnóza,
- datum, ideálně i čas odběru,
- v případě rizikovosti vzorku nutno označit na nádobě i žádance, případně telefonicky upozornit pracovníky patologického oddělení.

Materiál, určený pro histologické/cytologické vyšetření, musí být vždy řádně označen. Štítek, identifikující nádobu se vzorkem, musí vždy obsahovat alespoň tyto údaje:

- jméno a příjmení pacienta,
- rodné číslo pacienta nebo alespoň datum či rok narození,
- označení původu (anatomické lokalizace) materiálu,
- datum odběru,
- identifikace žadatele.

Je-li na jeden průvodní list (žádanku) zasláno více různých druhů materiálů od téhož pacienta, je vhodné každý z nich umístit do samostatné nádoby. Nádoby musí být kromě výše uvedené identifikace navíc odlišeny číselně a toto označení musí být v souladu s údaji, uvedenými na průvodním listu (žádance).

S průvodním listem (žádankou) je zacházeno tak, aby nedošlo ke znečištění biologickým materiálem či fixační tekutinou.

Správnost údajů na průvodce a jejich shoda s údaji na zkumavce se vzorkem je kontrolována ihned při příjmu pověřeným pracovníkem patologického oddělení. Případné nesrovnalosti mezi údaji na zkumavce s přijímaným materiálem a údaji na průvodce jsou ihned telefonicky řešeny s žadatelem a zaevidovány do formuláře *F – 18 Záznam o neshodě při příjmu materiálu*.

4.3 Požadavky na odběr tkání pro histologické vyšetření

Odebraný materiál by měl být dostatečně reprezentativní. V ideálním případě by měl být zaslán veškerý odebraný materiál, a to z toho důvodu, aby bylo možné získat skutečně reprezentativní vzorek (celá excize, veškerý materiál z kyretáže, kompletní punkce tkání atd.) a nenastala skutečnost, při které by došlo např. k odříznutí části vzorku s místem podezřelého nálezu.

Při provedení samotného odběru by se odebírající lékař měl vyvarovat zejména mechanickému poškození tkáně, dále je vhodné nevystavovat tkáň vysokým teplotám či případnému vysychání a oplachu ve vodě. Pokud je nutné odebraný materiál vodou opláchnout, musí být zbytky vody následně vždy důkladně osušeny.

Při vzniku jakýchkoliv nejasností, týkajících se odběru, fixace či transportu materiálu, je vhodné, aby odebírající lékař kontaktoval lékaře patologického oddělení, který mu předá potřebné instrukce.

4.3.1 Fixovaný materiál

Materiál pro histologické vyšetření musí být ihned po odběru fixován, a to z toho důvodu, aby nedošlo k autolýze buněk a tkání, která by v konečném důsledku mohla vést ke znehodnocení materiálu a negativnímu ovlivnění výsledků vyšetření. K fixaci odebrané tkáně se používá 10% formalín. Materiál je bezprostředně po odběru vložen do uzavíratelné nádoby o vhodné velikosti a zalit dostatečným množstvím formalínu (zhruba 10x objemu tkáně), především ale tak, aby byla tkáň kompletně ponořena. V žádném případě nesmí být tkáň ponechána na vzduchu a vystavena vysychání.

Uzavřená a řádně označená nádoba je uchovávána při pokojové teplotě (15-25 °C) až do doby doručení na patologické oddělení. V žádném případě není vhodné uchovávat fixovaný materiál v lednici, vliv nízké teploty velmi negativně ovlivňuje proces fixace. I přesto, že je materiál dle uvedených pokynů fixován, je vhodné jej na patologické oddělení doručit co nejdříve je to možné.

4.3.2 Nefixovaný materiál

Na základě pokynů lékaře patologa je v některých případech materiál odebraný lékařem na operačním sále dodáván nativní - nefixovaný. V případě potřeby konkrétní orientace tkáně je možné materiál označit stehy a tuto skutečnost písemně uvést na žádance. I zde platí pravidlo, že je nádobu s odebraným materiálem nutno řádně označit identifikačními údaji, které se musí shodovat s údaji na žádance.

Materiál je nezbytně nutné dodat na patologické oddělení v uzavíratelné nádobce ihned po odběru, a to do 30 minut, při transportu je dodržována laboratorní teplota (15-25 °C).

Dodaný materiál laborant bezprostředně po kontrole správnosti identifikačních údajů předloží lékaři, který provede jeho makroskopické zhodnocení, zpracuje jej a určí způsob fixace.

4.3.3 Peroperační biopsie

Cílem tohoto typu vyšetření je stanovení peroperační histopatologické diagnózy, která napomáhá operatérovi určit další průběh operace.

Požadavek na peroperační vyšetření je nutno vždy telefonicky hlásit nejméně jednu hodinu před plánovaným dodáním materiálu na patologické oddělení. Nefixovaný materiál odebraný během operace musí být bez prodlení dodán pověřeným a správně proškoleným pracovníkem Nemocnice Kyjov, transport probíhá při laboratorní teplotě. Uzavíratelná nádoba s materiálem musí být patřičně označena a je dodána společně s vyplněnou žádankou, přičemž minimálně na jedné z nich je uvedena klapka, na které má být patologem po vyhodnocení sdělen operujícímu lékaři výsledek. Při příjmu materiálu na patologickém oddělení je na žádanku zapsán čas příjmu, výsledek peroperační biopsie je zpravidla dostupný do 30 minut od dodání materiálu na patologické oddělení.

4.3.4 Amputáty končetin

Amputáty končetin se zasílají v černých, řádně označených pytlích, spolu s řádně vyplněným průvodním listem (žádankou). Je nutné je doručit pověřeným pracovníkem na patologické oddělení ihned po amputaci, kde jsou následně uloženy do chladicího zařízení. V co nejbližším možném termínu pak lékař provede makroskopické zhodnocení a odebere reprezentativní vzorky k histologickému vyšetření.

4.3.5 Specifické požadavky na odběr a fixaci

Biopsie prsu

Odebírající lékař nanese punkční válce ihned po odběru na suchý filtrační papír, který v půli přeloží a v této podobě je vloží do nádoby s předepsanou fixační tekutinou.

Resekát prsu

Resekát prsu musí být na patologické oddělení dodán celý, nejlépe ihned po provedené resekci, nenařiznutý. A to z toho důvodu, aby bylo možné zhodnotit resekční okraje. Pro topografickou orientaci je vhodné materiál označit stehy (různé délky či barvy). Způsob značení je nutné popsat na průvodce, případně telefonicky informovat lékaře.

Resekát střeva

Resekát střeva je nutné po odběru rozstříhnout a vypláchnout vodou či fyziologickým roztokem a poté řádně vysušit. Při menším množství střevního obsahu je možné resekát pouze otřít do čista. Rozstřížení je nutné provést mimo patologickou lézi (tumor), tak, aby nedošlo k jejímu poškození. Pokud je léze cirkulární, střevo se nastříhne z obou stran do vzdálenosti 2 cm od tumoru.

Resekát ledviny

Resekát ledviny je nutné dodat na patologické oddělení neprodleně bez jakéhokoliv zásahu, tudíž bez nařiznutí či pohmoždění a v nativním (nefixovaném) stavu.

Resekát varlete

Resekát varlete je nutné dodat na patologické oddělení neprodleně bez jakéhokoliv zásahu, tudíž bez naříznutí či pohmoždění a v nativním (nefixovaném) stavu.

Dělohy, adnexa, cervix

Materiál je vhodné neprodleně dodat na patologické oddělení nefixovaný, nenaříznutý, v dostatečně velké nádobě. Pro lepší orientaci lze stehem označit místo suspektní léze a to uvést na žádance. U excízi z cervixu je možné materiál dodat vcelku nebo nastřížený, ve druhém případě musí být na žádance přesně popsáno místo stříhu i výskytu patologické léze.

Vícečetné vzorky odebrané jednomu pacientovi

V případech, kdy je důležitá topografie, je nutné odebraný materiál zaslat v samostatných a označených nádobách. Není-li topografie důležitá, lze zaslat materiál v jedné nádobě.

Odběry z GIT je vhodné zasílat v jednotlivých nádobách, na průvodce je nutné uvádět počet vzorků a místa odběru.

4.4 Nejčastější chyby vzniklé při odběru a fixaci tkání

- nevhodná nádoba (malá velikost, úzké hrdlo, uzávěr nádoby netěsní) – v konečném důsledku vede ke zhmoždění materiálu, tvorbě odlitku nádoby (změna topografie), vylití fixační tekutiny,
- nedostatečné množství fixační tekutiny, materiál ulpí a přischne na stěně nádoby - vede k vysychání, autolýze buněk a znehodnocení biologického materiálu,
- zhmoždění materiálu při odběru – limituje kvalitu vzorku a vede až k úplnému znehodnocení materiálu, nutná šetrná manipulace s tkání,
- zásahy do celistvosti resekátu (poškození resekčních okrajů, otevírání dutých orgánů, zásahy do patologických lézí) - stěžují popis léze a posouzení vztahů k okolí, stav resekčních okrajů,
- termické poškození materiálu – u drobných vzorků poté není možné stanovit diagnózu, u větších nelze přesně zhodnotit resekční okraje

4.5 Požadavky na odběr materiálu pro cytologické vyšetření

I zde platí, že odebraný cytologický materiál by měl být dostatečně reprezentativní (minimální objem 1,5 ml), měl by být dodán kompletní a neměl by být odléván předem.

Materiálem pro cytologické vyšetření jsou především různé tělní tekutiny nebo výplachy a také cytologické nátěry na skle. Tekutý materiál musí být, stejně jako histologický materiál dodán v dobře uzavřené nádobce o vhodné velikosti, označené štítkem s identifikačními údaji, společně s řádně vyplněnou žádankou. Údaje na zkumavce či nádobce se musí shodovat s údaji na žádance. Odebraný tekutý materiál pro cytologické vyšetření se nefixuje, a z toho důvodu musí být na oddělení patologie, pokud možno, dodán co nejdříve. Transport takového materiálu probíhá při laboratorní teplotě, a pokud není možné jej dodat v blízkém časovém horizontu, je možné jej do doby doručení na patologické oddělení uchovat při chladničkové teplotě (4-8 °C). Materiál je po jeho příjmu do laboratoře okamžitě zpracován.

Další formou materiálu pro cytologické vyšetření jsou nátěry na skle. Nátěry se fixují

zaschnutím na vzduchu nebo pomocí fixačního spreje. Podložní skla jsou vždy dodávána spolu s žádankou a jsou opatřena identifikačními údaji pacienta. Je vhodné je po fixaci uložit do transportní krabičky, ve které jsou chráněna před mechanickým poškozením, jejich transport probíhá při laboratorní teplotě.

4.6 Základní informace k bezpečnosti při práci se vzorky

Na základě legislativy (vyhláška č. 306/2012 Sb.) byly stanoveny tyto zásady pro bezpečnost práce s biologickým materiálem:

- každý vzorek je nutné považovat za potenciálně infekční,
- žádanky ani vnější strana zkumavky/nádobky nesmí být kontaminovány biologickým materiálem - toto je důvodem k odmítnutí vzorku při jeho vstupu do laboratoře,
- vzorky od pacientů s již diagnostikovaným přenosným virovým onemocněním mají být viditelně označeny,
- vzorky jsou přepravovány v uzavřených odběrových nádobkách, které jsou vloženy do stojánku nebo přepravního kontejneru tak, aby během přepravy vzorku do laboratoře nemohlo dojít k rozlití, potřísnění biologickým materiálem nebo jinému znehodnocení vzorku,
- laboratoř a všechny spolupracující subjekty jsou povinny tyto pokyny uplatňovat v plném rozsahu.

Veškerý odebraný materiál i zbytky biologického materiálu jsou skladovány a likvidovány dle předepsaného postupu (*SM TECH-01 - Nakládání s odpady v Nemocnici Kyjov*).

4.7 Informace k dopravě vzorků a zajištění svozu vzorků

Histologický a cytologický materiál odebraný na odděleních i v ambulancích v rámci Nemocnice Kyjov je doručován do laboratoře patologického oddělení pověřenými pracovníky. Transport vzorků z externích pracovišť je zajištěn sanitní službou v pravidelných svozech.

5 PREANALYTICKÉ PROCESY V LABORATOŘI

5.1 Příjem vzorků a žádanek

Příjem materiálu do laboratoře patologického oddělení probíhá pouze v pracovní době, tzn. každý všední den od 6:00 do 14:30 hodin.

Veškerý materiál musí být dodán v řádně označených uzavřených nádobkách společně s řádně vyplněnou žádankou. Materiál bez žádanky nelze ze strany laboratoře přijmout, pouze v případě materiálu, odebraného na operačním sále a dodaného v nativním stavu, je možné po předchozí domluvě dodat žádanku zpětně, a to nejpozději následující den ráno. Pracovník patologického oddělení kontroluje správnost, celistvost a shodu údajů, uvedených na žádance a vzorku. Jakékoliv nesrovnalosti, zjištěné při příjmu materiálu jsou řešeny ihned buďto přímo s pracovníkem, pověřeným k transportu materiálu na patologické oddělení nebo telefonicky s personálem žádajícího oddělení. Současně s tím jsou neshody ihned evidovány jejich zápisem do formuláře *F – 18 Záznam o neshodě při příjmu materiálu*.

Pracovník přijímající materiál potvrdí kontrolu údajů svým razítkem/podpisem, které

společně s datem příjmu materiálu uvede na žádance. Následně jsou žádanky přijímány i elektronicky v NIS.

5.2 Kritéria pro přijetí nebo odmítnutí vadných (kolizních) vzorků

Přijmout lze:

- v případě otevřené nádoby, ve které je však přítomen odebraný materiál, proběhne příjem materiálu a zpracování běžným způsobem,
- dojde-li k částečnému vylití materiálu, určeného pro cytologické vyšetření, je možné tento materiál zpracovat, je-li dodané množství postačující pro zpracování,
- pokud je podezření, že došlo k záměně fixační tekutiny, je materiál přijat a přenesen do správné fixační tekutiny.

Všechny tyto skutečnosti jsou evidovány do formuláře *F – 18 Záznam o neshodě při příjmu materiálu* a současně jsou uvedeny ve výsledkovém listu.

Odmítnout lze:

- pokud dojde k vylití fixační tekutiny spolu s materiálem, nelze provést jeho zpracování,
- je-li materiál určený pro cytologické vyšetření vylit zcela, nelze vyšetření provést.

O odmítnutí je informován lékař provádějící odběr nebo lékař, požadující příslušné vyšetření a odmítnuté vzorky jsou evidovány jejich zápisem do formuláře *F – 8 Evidence odmítnutých vzorků*.

5.3 Postupy při nesprávné identifikaci vzorku nebo žádanky

Přijmout lze:

- materiál, pokud jsou nesrovnalosti mezi údaji na štítku nádoby s materiálem a na žádance; nesrovnalosti jsou telefonicky nebo prostřednictvím pracovníka, pověřeného k transportu materiálu ověřeny a opraveny; materiál však není do doby opravy údajů zpracován,
- nedostatečné údaje o pacientovi nebo žádajícím oddělení na žádance, ty jsou doplněny po telefonickém ověření nebo prostřednictvím pracovníka, pověřeného k transportu materiálu; materiál však není do doby opravy údajů zpracován.

Všechny tyto skutečnosti jsou evidovány do formuláře *F – 18 Záznam o neshodě při příjmu materiálu* a současně jsou uvedeny ve výsledkovém listu.

Odmítnout lze:

- neoznačený materiál není laboratoří vůbec přijat ke zpracování,
- materiál je dodán bez žádanky (kromě výše uvedené výjimky – operační sály).

O odmítnutí je informován lékař provádějící odběr nebo lékař, požadující příslušné vyšetření a odmítnuté vzorky jsou evidovány jejich zápisem do formuláře *F – 8 Evidence odmítnutých vzorků*.

5.4 Vyšetřování smluvními laboratořemi

V obtížných diagnostických případech – v případě nutnosti doplnění palety imunohistochemického vyšetření, využití metod molekulární patologie či potřeby tzv. II. čtení, využívá patologické oddělení služeb smluvních laboratoří.

Výsledek vyšetření ze smluvních laboratoří je pověřeným pracovníkem patologického oddělení přepisován do NIS formou dodatku, v kterém je kromě samotného výsledku uvedeno i konzultující pracoviště a konzultant. Kompletní zpráva, doplněná o výsledek vyšetření ve smluvní laboratoři, je v tištěné podobě společně s razítkem oddělení a podpisem lékaře trvale archivována na patologickém oddělení. Originál tištěného výsledkového protokolu ze smluvní laboratoře je připojen ke kompletnímu nálezu a žádance a taktéž trvale archivován na patologickém oddělení.

Jedna kopie kompletní zprávy, doplněné o výsledek vyšetření ve smluvní laboratoři, je v tištěné podobě společně s razítkem oddělení a podpisem lékaře odeslána žádajícímu lékaři.

Seznam smluvních laboratoří je uveden v příloze tohoto dokumentu (8.3 Seznam smluvních laboratoří).

6 VYDÁVÁNÍ VÝSLEDKŮ A KOMUNIKACE S LABORATOŘÍ

6.1 Hlášení výsledků v kritických intervalech

Výsledky v kritických intervalech může patolog v odůvodněných případech hlásit telefonicky ihned po vyhodnocení nálezu, ještě před uzavřením výsledku a jeho zasláním v tištěné podobě. Jedná se o případy, u kterých je vážné podezření na výskyt malignity, která nebyla klinicky předpokládána. O provedeném hlášení výsledku v kritickém intervalu se učiní zápis do výsledné zprávy (uveden datum a čas hlášení výsledku, jméno lékaře, který výsledek v kritickém intervalu hlásil a jméno lékaře, kterému byl výsledek sdělen).

6.2 Informace o formách vydávání výsledků, typy nálezů a laboratorních zpráv

Před uzavřením výsledku histologického/cytologického vyšetření lékařem je v případě nálezu malignity provedena supervize (tzn. nezávislé další čtení) vedoucím lékařem nebo dalším kvalifikovaným lékařem patologického oddělení. Současně je pravidelně prováděna kontrola správnosti diagnóz vedoucím lékařem. Až poté jsou výsledky vyšetření uvolňovány. Tím je zaručena správnost vydávaných výsledků. Po tzv. uvolnění výsledku je vyšetření již definitivně uzavřeno.

Veškeré uvolněné výsledky se jménem lékaře, provádějícího vyšetření, jsou pro interní žadatele Nemocnice Kyjov ihned k dispozici v elektronické formě v NIS. Současně s uvolňováním výsledků je proveden i jejich tisk a výsledky v tištěné formě s podpisem lékaře, který vyšetření provedl a/a také uvolnil a s razítkem oddělení jsou denně rozesílány prostřednictvím interní pošty žadatelům o vyšetření.

Pro externí žadatele o vyšetření je zajištěno doručování výsledků v tištěné formě prostřednictvím pravidelných svozů nebo České pošty.

V případě déle trvajících dovyšetření či konzultace prováděné prostřednictvím smluvního pracoviště, kdy je výsledek dodán až v delším časovém horizontu, je výsledný nález uzavřen, vytištěn a zaslán žadatelům s poznámkou, že vyšetření je prováděno. Výsledek je poté elektronicky zapsán ve formě dodatku, nově vytištěn a zaslán žadateli o vyšetření.

Výsledky vyšetření jsou telefonicky sdělovány žadatelům až po ověření jejich totožnosti (např. v podobě sdělení definovaného číselného kódu). Výsledky peroperačních vyšetření jsou hlášeny vždy lékařům přímo na telefonní čísla operačních sálů. Pacientům nejsou výsledky zásadně sdělovány nikdy.

Patologické oddělení zpravidla vydává následující uvedené typy nálezů a laboratorních zpráv. V konečném důsledku se jedná o výsledky vyšetření histologického/cytologického materiálu a pitevní protokoly (viz níže):

6.2.1 Výsledek vyšetření histologického/cytologického materiálu

Výstupy z NIS v podobě výsledkových protokolů (ať už v elektronické či tištěné formě) obsahují minimálně níže uvedené informace, přičemž za správnost jejich zápisu odpovídá vyhodnocující lékař:

- označení typu vyšetření (histologie/cytologie),
- identifikaci vyšetřujícího pracoviště (patologické oddělení Nemocnice Kyjov),
- identifikaci žadatele o vyšetření (interní i externí žadatelé, včetně IČZ/IČP a odbornosti),
- identifikaci pacienta (jméno, příjmení, rodné číslo, pojišťovna),
- číslo vzorku, pod kterým je evidován v laboratoři,
- druh primárního vzorku (lokalizace, předmět vyšetření),
- datum odběru vzorku,
- datum přijetí vzorku do laboratoře,
- interpretaci výsledku (makropopis, histologický obraz a diagnostický závěr),
- kód dle MKN, u malignit rovněž pTNM klasifikaci, je-li pro danou malignitu vypracována dle WHO, případně navíc histologický kód tumoru,
- datum a čas uvolnění výsledku,
- jméno a podpis vyhodnocujícího lékaře, popřípadě i lékaře, který výsledek uvolnil (pokud jím není vyhodnocující lékař),
- v případě vyšetření, provedeného smluvní laboratoří, ve formě dodatku, identifikace smluvní laboratoře, výsledek vyšetření a jeho interpretace, včetně lékaře, který jej hodnotil,
- další poznámky (např. dodání vzorku při použití nesprávné fixační tekutiny, porušené nádobky nebo nádobky nepřiměřené velikosti a další skutečnosti, které by mohly ovlivnit výsledek vyšetření).

Originály všech výsledkových protokolů v tištěné podobě, včetně dodatků k vyšetření a výsledků dodaných smluvními laboratořemi jsou spolu s žádankami o vyšetření uchovávány na patologickém oddělení, zápis v elektronické podobě zůstává uložen v počítačovém nemocničním informačním systému. Obě formy jsou uchovávány po dobu 10 let.

Kopie výsledkových protokolů u maligních nálezů jsou zasílány současně onkologické ambulanci Nemocnice Kyjov, v případě nálezu hematologických malignit je kopie výsledku zaslána hematologické ambulanci Nemocnice Kyjov.

6.2.2 Pitevní protokol

Výsledek pitvy, včetně vyšetření nekroptického materiálu, je prostřednictvím NIS vydáván v podobě pitevních protokolů (v elektronické i tištěné formě; LAB 008). Za správnost zápisu výstupních informací odpovídá vyhodnocující lékař.

6.3 Opakovaná a dodatečná vyšetření

Na podkladě písemné žádosti a za podmínky dostupnosti dostatečného množství materiálu je možné provést druhé čtení, nebo i opakované či dodatečné vyšetření, a to i za použití specifických metod imunohistochemických či molekulárně patologických, realizovaných prostřednictvím smluvních laboratoří.

6.4 Změny výsledků a nálezů

Při změně diagnostického závěru po odeslání výsledku klinikovi se původní text ponechává a ve formě dodatku je zapsán další závěr, pokud je nutná změna kódu dle MKN nebo změna histologického kódu tumoru, jsou tyto údaje přepsány. Současně je uvedeno aktuální datum zápisu a jméno lékaře zodpovědného za změnu.

Po definitivním uzavření je písemně informován příslušný žadatel (lékař), stejně tak je postupováno i v případech klinikem vyžádaného II. čtení na konzultačním pracovišti.

V případě, že by byl nesprávný výsledek vyšetření nebo nesprávně přiřazený výsledek vyšetření odeslán z patologického oddělení, pak:

- elektronicky v LIS: musí být okamžitě stornován. Správný výsledek musí být odeslán do NIS ihned po uzavření vyšetření, i zde je informován žadatel (lékař),
- písemně na klinická pracoviště: o této skutečnosti je neprodleně informován lékař požadující vyšetření a v nejkratším možném termínu je mu odeslána nová tištěná a opravená kopie výsledku

6.5 Intervaly od dodání vzorku k vydání výsledku

Histologické vyšetření vzorků, nevyžadující použití žádné ze speciálních či imunohistochemických metod, je k dispozici do 3 - 5 pracovních dnů, počínaje dnem doručení materiálu do laboratoře. Vzorky jsou zpracovávány v závislosti na datu a čase provedení odběru, uvedeném na žádance. U některých vzorků větších rozměrů je nutno prodloužit dobu fixace a tudíž i odložit zpracování. Odvápňování tkáně prodlužuje interval do vydání výsledku úměrně velikosti vyšetřovaného vzorku, a to až na 7 – 14 dnů.

Další zpracování vzorku v podobě dalšího přikrojení z rezervního materiálu, prokrajování bločku, použití speciálních barvicích či jednoduchých imunohistochemických metod, prodlužuje interval do vydání výsledku na 7 – 14 pracovních dnů.

V případě nutnosti konzultačního vyšetření, II. čtení, doplnění imunohistochemie nebo vyšetření metodami molekulární patologie se doba do vydání konečného výsledku vyšetření prodlužuje až o několik týdnů, v závislosti na složitosti případu.

Výsledek vyšetření nekomplikovaných negynekologických cytologických vzorků je k dispozici obvykle do 3 – 5 pracovních dnů, v případě konzultačního vyšetření prostřednictvím smluvní laboratoře se může interval prodloužit na několik týdnů.

Výsledek peroperační biopsie je telefonicky hlášen lékařem na operační sál zpravidla do 30 minut od jeho dodání do laboratoře.

Pitevni protokol je obvykle dokončen do jednoho měsíce od provedení pitvy.

6.6 Telefonické sdělování výsledků

Telefonické sdělování výsledků je možné pouze za níže uvedených podmínek, a to z důvodu urychlení oznámení diagnózy ošetřujícímu lékaři (pouze však žadateli). Všechny výsledky vyšetření jsou, i po jejich telefonickém nahlášení, zaslány písemnou formou (pro interní žadatele i elektronickou formou, prostřednictvím NIS).

- peroperační vyšetření – sdělení výsledku probíhá vždy telefonicky, hlásí jej lékař - patolog lékaři – operátorovi, přímo na operační sál,
- výsledky uzavřených histologických/cytologických vyšetření – interním žadatelům (pouze lékařům) Nemocnice Kyjov sděluje telefonicky pouze lékař patologického oddělení, a to po předchozí jednoznačné identifikaci lékaře, který si o výsledek vyšetření volá,
- výsledky neuzavřených histologických/cytologických vyšetření – s interním žadatelem (pouze lékařem) Nemocnice Kyjov konzultuje telefonicky lékař patologického oddělení, a to při nebezpečí z prodlení, po předchozí jednoznačné identifikaci lékaře u telefonu,
- výsledky uzavřených histologických/cytologických vyšetření – externím žadatelům sděluje telefonicky laborant patologického oddělení, a to po předchozí jednoznačné identifikaci lékaře, který si o výsledek vyšetření volá (po sdělení a ověření přiřazeného číselného kódu, o kterém jsou externí žadatelé písemně informováni), pouze však v případě jiného než maligního nálezu,
- výsledky uzavřených histologických/cytologických vyšetření – externím žadatelům sděluje telefonicky lékař patologického oddělení, a to po předchozí jednoznačné identifikaci lékaře, který si o výsledek vyšetření volá (po sdělení a ověření přiřazeného číselného kódu, o kterém jsou externí žadatelé písemně informováni), a to v případě maligního nálezu.

O telefonickém nahlášení výsledku vyšetření lékaři je proveden záznam do formuláře *F - 24 - telefonické hlášení výsledků*.

6.7 Způsob řešení stížností

Za stížnost je považováno vyjádření nesouhlasu žadatele o vyšetření s výsledkem laboratorního vyšetření. V tomto případě může ošetřující lékař požádat o druhé čtení, které bude provedeno na patologickém oddělení nebo na jiném smluvním pracovišti. Požadavek na druhé čtení je evidován na průvodce i v NIS. Výsledek druhého čtení je zaslán ošetřujícímu lékaři písemně i elektronicky (pokud je to možné), formou dodatku, popřípadě i s kopií nálezu z konzultujícího pracoviště. Originál je uchován na patologickém oddělení.

Stížnosti mohou být také směřovány na prodlení ve vydávání výsledků vyšetření či např. na jednání pracovníků.

Případné stížnosti jsou podnětem pro zlepšení kvality práce a jsou přijímány vedoucími pracovníky patologického oddělení, kteří přezkoumají jejich oprávněnost a stížnosti jsou zpravidla do 30 dnů od jejich dodání vyřešeny.

6.8 Konzultační činnost laboratoře

Patologické oddělení nabízí také možnost konzultací, a to především II. čtení, o které si klinik musí vždy písemně požádat. Současně si vyžádá zaslání bloků i skel z pracoviště, na kterém byl vzorek původně vyšetřován a předá je patologickému oddělení. O výsledku II. čtení je klinik vždy písemně informován.

6.9 Uchovávání výsledků, archivace

Výsledky vyšetření jsou, společně s originálními průvodními listy či výsledky konzultačních vyšetření ze smluvních laboratoří, v tištěné formě na patologickém oddělení a elektronicky v NIS, uchovávány po dobu deseti let od uzavření výsledku.

Veškeré zhotovené preparáty a parafinové bločky jsou na patologickém oddělení uchovávány po dobu deseti let v místnostech k tomu určených.

7 AUTOPTICKÝ PROVOZ

Oddělení patologie provádí patologicko-anatomické pitvy pacientů zemřelých v Nemocnici Kyjov, které slouží k objasnění diagnózy, komplikací, příčin úmrtí a ověření základní diagnózy a léčebného postupu. Jsou tedy nástrojem vnitřní kontroly správnosti a účinnosti léčby. Provádění pitev je upraveno platnou legislativou (Zákon č. 372/2011 Sb.).

Při pitvě jsou odebírány vzorky tkání (tzv. nekropsie), které jsou následně zpracovány laboratoří a ze zhotovených histologických preparátů je stanovena konečná diagnóza.

7.1 Tělo zemřelého

7.1.1 Označení těla zemřelého

Identifikaci a označení těla zemřelého provádí personál oddělení, na kterém k úmrtí došlo, přičemž značení probíhá dle níže uvedených pokynů:

- permanentním fixem je na dolní končetinu čitelně napsáno jméno, příjmení, rok narození a oddělení, na kterém k úmrtí došlo,
- tytéž údaje jsou zaznačeny na papírový štítek, který je zavěšen na dolní končetinu,
- u mrtvě narozených dětí je transportní nádoba označena jménem, příjmením a rodným číslem matky,
- těla zemřelých s vysoce infekčním onemocněním je nutné uzavřít do plastového vaku a označit varovným nápisem „INFEKČNÍ“,
- cennosti zemřelého zůstávají na příslušném oddělení. Použití nesnímatelných náhrad z drahých kovů, včetně zubních náhrad z bílého/žlutého kovu, je prohlížejícím lékařem zaznačeno do *Listu o prohlídce zemřelého*

7.1.2 Transport a uložení těla zemřelého

Tělo je na klinickém oddělení lékařem řádně identifikováno a označeno a nejdříve po 2 hodinách od úmrtí je převezeno na oddělení patologie. Převoz zemřelých zabezpečují k tomu pověřenými pracovníci příslušných oddělení. Pro transport těla zemřelého je možné použít vozík s poklopem nebo přepravní vůz, označený nápisem „Převoz zemřelých“.

Zemřelé je nutné ihned po převozu na patologické oddělení uložit do chladicího zařízení a provést záznam do formuláře (*Záznam o převozu a uložení těla*), viditelně umístěného ve vstupní místnosti před prostorem s chladicími boxy (viz *SM/PAC-17*, formulář *LAB 013*). Zde pracovník uvede datum uložení, jméno a příjmení, rok narození zemřelého, oddělení, čas přivezení těla, uvede kdo tělo přivezl (příjmení), čas uložení těla do chladicího boxu a tyto údaje stvrdí svým podpisem.

7.1.3 Postup při příjmu těla zemřelého

List o prohlídce zemřelého musí být elektronicky vyplněn prostřednictvím NIS, vytisknut a podepsán lékařem provádějícím prohlídku těla zemřelého. Je opatřen razítkem oddělení a dodán (v zalepené obálce) prostřednictvím schránky, umístěné vedle chladicího zařízení, nebo přímo na příjem materiálu patologického oddělení, a to co nejdříve po uložení těla do chladicího boxu.

V případě, že je indikována pitva (v souladu s platnou legislativou (Zákon č. 372/2011 Sb.)), je nutné v NIS elektronicky vyplnit *Průvodní list k pitvě (formulář LAB 014)* a v tištěné podobě (v zalepené obálce) jej dodat na patologické oddělení.

V případě mrtvě narozených dětí a dětí zemřelých do věku 3 měsíců je nutné dodat navíc *Zprávu o novorozenci a Zprávu o rodiče*.

Při indikaci zdravotní pitvy je nutné dodat *Příkaz ke zdravotnímu transportu* na Ústav soudního lékařství v Brně.

7.1.4 Kritéria pro odmítnutí těla zemřelého

Možné důvody pro odmítnutí přijetí těla zemřelého:

- tělo zemřelého, kdy úmrtí nastalo mimo zdravotnické zařízení,
- tělo zemřelého bez označení identifikačním štítkem,
- tělo zemřelého bez jeho jasné identity,
- tělo zemřelého bez řádně vyplněné, kompletní a čitelné dokumentace k zemřelému,
- tělo zemřelého, bez provedeného záznamu o cennostech – snímatelné ozdoby.

Jakékoliv závažné nesrovnalosti ohlásí pověřený pracovník neprodleně vedoucímu oddělení.

7.1.5 Dokumentace k zemřelým

Zemřelé eviduje pověřený pracovník patologického oddělení do *Zápisové knihy příjmu* (přičemž dbá na odlišení zápisu pitvaných a nepitvaných zemřelých), do které současně zaznamená veškeré údaje dle *Listu o prohlídce zemřelého*. Eviduje rovněž, která pohřební služba bude zemřelého odvážet. Pohřební služby mají tudíž povinnost předem telefonicky ohlásit plánované vyzvednutí těla zemřelého.

Tento pověřený pracovník rovněž připravuje a předává dokumentaci, vedenou o zemřelém, pohřební službě, matričnímu úřadu, příslušnému oddělení a skrze sekretariát ÚZIS.

Souhrnně je tedy nutné na patologické oddělení vždy k tělu zemřelého dodat:

- vždy *List o prohlídce zemřelého* (list 1 prohlídka, část A) ÚZIS ČR,
- vždy *List o prohlídce zemřelého* (list 1 prohlídka, část B1) pro matriční úřad,
- vždy *List o prohlídce zemřelého* (list 1 prohlídka, část B2) pro osobu zajišťující pohřbení,
- vždy *List o prohlídce zemřelého* (list 1 prohlídka, část B3) pro provozovatele pohřební služby,
- v případě indikace pitvy i *Průvodní list k pitvě*.

Po pitvě lékař vypracuje pitevní protokol, do kterého jsou doplněny údaje o příčině smrti, stvrzené podpisem lékaře, který pitvu provedl. Pitevní protokol je zapsán v elektronické podobě v NIS, vytištěn a založen do archivační složky pro trvalé uchování na patologickém oddělení. Originál je zaslán skrze sekretariát ÚZIS, kopie protokolu je odeslána na příslušné oddělení.

7.2 Provedení pitvy

Na oddělení patologie Nemocnice Kyjov se provádí pouze patologicko-anatomické pitvy pacientů zemřelých na odděleních nemocnice. Pitvy se provádí pouze v indikovaných případech, dle aktuálně platné legislativy (Zákon č. 372/2011 Sb.).

7.3 Pitevní protokol

Výsledek pitvy včetně vyšetření nekroptického materiálu je prostřednictvím NIS vydáván v podobě pitevních protokolů (v elektronické i tištěné formě).

Originály všech pitevních protokolů v tištěné podobě jsou uchovávány na patologickém oddělení, zápis v elektronické podobě zůstává uložen v počítačovém nemocničním informačním systému. Obě formy jsou uchovávány po dobu 10 let. Patologické oddělení přijímá žádosti o vydání pitevních protokolů od pozůstalých a ošetřujících praktických lékařů. Prostřednictvím klinických oddělení, na kterých pacient zemřel, je po ověření totožnosti pozůstalým pitevní protokol vydán.

7.4 Výdej těl zemřelých

Těla zemřelých jsou po přijetí uchovávána v nepřetržitě chlazených, k tomu určených zařízeních. Pohřební služby, po obdržení zprávy od pozůstalých, telefonicky nahlásí plánované vyzvednutí těla na patologickém oddělení. Těla zemřelých jsou na patologickém oddělení Nemocnice Kyjov uložena po dobu 48 hodin bezplatně, po uplynutí tohoto časového intervalu za poplatek, a to dle platného ceníku, dostupného na webových stránkách Nemocnice Kyjov. Vydávání těl zemřelých probíhá pouze v pracovní dny, v pracovní době patologického oddělení, a to od 6:00 do 14:30 hodin. Pohřební službě je po jejím příjezdu vydána příslušná dokumentace, pracovník pohřební služby tělo převezme a poté opouští prostory patologického oddělení.

8 PŘÍLOHY**8.1 Žádanka**

 Nemocnice Kyjov Nemocnice Kyjov, příspěvková organizace, Strážovská 1247, 697 33 Kyjov IČO: 00226912	Číslo materiálu:
Patologické oddělení Telefon - laboratoř: 518 601 541	

PRŮVODNÍ LIST K ZÁSILCE HISTOLOGICKÉHO MATERIÁLU**Jméno pacienta:****Rodné číslo:****Kód Z.P.:****Adresa pacienta:****Předmět vyšetření a lokalizace:**

.....

Trvání nemoci:**Předchozí histologická vyšetření:****Fixační tekutina (druh):** Formol 10% **Jiné:****Klinická diagnóza (popř. stručný klinický průběh):****Odesílatel, podpis lékaře (razítko):****Datum odběru:****Materiál přijal:****Datum přijetí:**

8.2 Přehled barvení, metodik a protilátek

Přehledná a diferenciační barvení

- Základní barvení (Hematoxylin-eozin)
- Průkaz kolagenního vaziva (Van Gieson)
- Barvení negynekologických cytologií (May Grünwald-Giemsa Romanowski, Hematoxylin-eozin)

Speciální barvení

- Průkaz polysacharidů (PAS) a glykogenu
- Průkaz kyselých mukopolysacharidů (Alcián)
- Průkaz neutrálních a kyselých polysacharidů (Alcián-PAS)
- Průkaz kyselých mukopolysacharidů (HALE – modif. Müller)
- Průkaz kolagenního vaziva (trichrom zelený, modrý)
- Průkaz kolagenního vaziva (modifikace dle Goldnera – trichrom zelený)
- Průkaz elastických vláken (Orcein)
- Průkaz retikulárních vláken (Gömöri)
- Průkaz bilirubinu (Fouchet)
- Stanovení melaninu (Masson)
- Průkaz železa (Perls)
- Průkaz Helicobacter Pylori (Warthin-Starry)
- Průkaz plísní (Grocott)
- Průkaz amyloidu (Kongo červeň)
- Průkaz vápníku (Koss)
- Průkaz fibrinu a bakterií (Weigert, Gram)
- Znázornění krevních elementů (MGG)

Protilátky pro imunohistochemii

- Alpha-1-Fetoprotein(AFP)
- AMACR
- Bcl-2
- Calretinin
- CD10
- CD117 (C-KIT)
- CD20
- CD3
- CD30
- CD31
- CD34
- CD45
- CD56
- CD68
- CD99

- CDX2
- CEA
- CK 20
- CK 5/6
- CK 7
- CK AE1/AE3
- CK19
- Desmin
- E-Cadherin
- EMA
- EPA
- ER
- Gastrin
- GATA3
- GCDFP-15
- hCG
- Helicobacter Pylori
- HepA
- HMWCK
- Chromogranin A
- Ki-67
- OCT3/4
- Melan-A
- Melanosome (HMB-45)
- MUC 5AC
- Napsin A
- p16
- p40
- p53
- p63
- PAX8
- PLAP
- Podoplanin (D2-40)
- PSA
- RCC
- SOX-10
- S100
- SMA
- Synaptophysin
- TTF-1
- Vimentin
- WT1

8.3 Seznam smluvních laboratoří

- Oddělení onkologické patologie, Masarykův onkologický ústav, Žlutý kopec 7, Brno
- I. Ústav patologie, Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně, Pekařská 53, Brno
- Ústav patologie, Fakultní nemocnice Brno, Jihlavská 20, Brno
- Ústav klinické a molekulární patologie, Fakultní nemocnice Olomouc, I. P. Pavlova 6, Olomouc

8.4 Rozdělovník

Číslo	Útvar	Funkce	Jméno	Podpis	Datum
ORIG	Patologické oddělení	správce dokumentace	Mgr. Edita Blažková		
1.	Patologické oddělení	přímář oddělení	prim. doc. MUDr. Aleš Pastrňák, CSc.		

8.5 Změnový list

Č.	Datum	Strany	Popis změny	Provedl	Přezkoumal	Schválil
				(podpis)		
	14.6.2020		Prodloužení platnosti do 14. 6. 2021	MUDr. Ondrej Savka	Mgr. Edita Blažková	Doc. MUDr. Pastrňák Aleš
	14.6.2022		Prodloužení platnosti do 14. 6. 2023	MUDr. Ondrej Savka	Mgr. Edita Blažková	Doc. MUDr. Pastrňák Aleš
	14.6.2023		Prodloužení platnosti do 14. 6. 2024	MUDr. Ondrej Savka	Mgr. Edita Blažková	Doc. MUDr. Pastrňák Aleš
1	1.11.2024	4, 20	Aktualizace seznamu protilátek IHC Aktualizace seznamu personálu	MUDr. Ondrej Savka	Mgr. Edita Blažková	Doc. MUDr. Pastrňák Aleš